



KESTEL NÂM-I DİĞER NÂZİLLİ KAZÂSI NÜFÛS DEFTERİ

Hicrî 1256 - Mîlâdî 1840-1841

Nâzilli Târîhinin Kaynakları - III

Yayına Hazırlayan

Yavuz AKBAŞ



© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş. 'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8430-83-7

Kitap Adı

Kestel Nâm-ı Diğer Nâzilli Kazâsı Nüfûs Defteri Hicrî 1256 - Milâdî 1840-1841

Yazar

Yavuz AKBAŞ

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

HIS000000

DOI

10.37609/akya.997

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	V
KISALTMALAR	Vii
GİRİŞ	1
XIX. Asırın İlk Yarısında Nâzilli'ye Bir Bakış	1
H. 1256 Târihli Nâzilli Kazâsı Nüfûs Defterinin Tahlîli	2
DEFTERİN YENİ HARFLERLE METNİ.....	28
SONUÇ	345
DEFTERİN TIPKIBASIMI.....	346
EKLER.....	457
KAYNAKÇA.....	459
İNDEKS.....	461



TAKDİM

Eserimizde, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde muhâfaza edilen defter serilerinden olan, Hicrî 1256 - Mîlâdî 1840-41 başlangıç târihli, 03036 sıra numaralı Nazilli Kazâsı Müslim Nüfûs Defteri incelenmiştir. Bu kıymetli arşiv defteri, Nazilli şehrinin 4 mahallesi ile birlikte, kazânın 32 aded köyünün erkek nüfûsuna dair mufassal kayıtları ihtivâ ediyor. Çalışmada, öncelikle XIX. asrın ilk yarısında Nazilli'ye dair kısa notlardan sonra, defterin bir tahlîli ve müteakiben Osmanlıca'dan yeni harflere aktarılmış metni bulunmaktadır. Yeni harflere aktarılan arşiv defterinin tıkbıbasımı da ilave edilmiştir. Eserin sonunda, şahıs adlarından seçili bir dizin de yer almaktadır.

Bu eserin kısa hikâyesi, günümüzden iki asra yakın ve daha uzun zaman evvel Nazilli'de yaşamış, unvân, isim, meslek, yaş ve eşkâlleri ile deftere kaydedilmiş, günümüzde pek azı müstesna mezar taşı olmayan 5 bine yakın insanı yâd etmektir. Nüfûs Defteri'ni yeni harflere aktarırken daha iyi okuyabilmek adına, kazâya ait diğer Nüfûs Defterleri yanında, Temettuat Defterleri'nden de şahıs adları, meslekler ve unvanlara dair tek tek mukâbelede bulunarak faidelendiğimi belirtmem gerekir. Çalışmanın yayımlanmasında katkısı bulunan Nazilli Belediye Başkanı Kürşat Engin Özcan'a teşekkür ederim. Noksan ve kusurlarımızın hoş görülmesi temennisi ile.

Yavuz AKBAŞ
Ocak 2022



KISALTMALAR

Agd.	:Adı geçen defter
Age.	:Adı geçen eser
Ayr. bkz.	:Ayrıca bakınız
BDİEM.	:Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Müdürlüğü
Bkz.	:Bakınız
BOA.	:Başbakanlık Osmanlı Arşivi
c.	:cilt
C. ML.	:Cevdet Tasnifi, Maliye
Çev.	:Çeviren
DEÜ.	:Dokuz Eylül Üniversitesi
Dnş.	:Danışman
Edt.	:Editör
H.	:Hicrî
Hızr.	:Hazırlayan
İBB.	:İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İÜİFM.	:İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası
M.	:Milâdî
ML. VRD. TMT. D.	:Maliye Varidat Muhasebesi Temettuat Defterleri
NFS. d.	:Nüfus Defterleri
R.	:Rebiülâhir
s.	:sahife
SBE.	:Sosyal Bilimler Enstitüsü
ss.	:sahife sayısı
TDAV	:Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TDK.	:Türk Dil Kurumu
TDVİA.	:Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TİD.	:Tarih İncelemeleri Dergisi
TTK.	:Türk Tarih Kurumu
vr.	:varak
Yay.	:Yayınları/Yayınlayan

KAYNAKÇA

A. OSMANLI ARŞİVİ KAYNAKLARI

BOA. C. ML. 230.

BOA. C. ML. 404. 16600.

BOA. ML. VRD. TMT. d. 2410, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2419, 2420, 2424, 2426, 2427, 2428, 2431, 2435, 2439, 2440, 2443.

BOA. NFS. d. 3034, 3035, 3036, 3037.

B. OSMANLICA ESERLER

AHMED VEFİK PAŞA, *Lehce-i Osmânî, Cüz-i Evvel*, Dersaadet 1306.

BURSALI MEHMED TÂHİR, *Aydın Vilâyetine Mensûb Meşâyih, Ulemâ, Şuarâ, Müverrihîn ve Etıbbânın Terâcîm-i Ahvâli*, Keşîşyan Matbaası, İzmir 1324.

ES-SEYYÎD EL-HÂCC EBÛBEKR FEYZÎ BİN SEYYÎD ABDURRAHMAN, *Hulâsa-i Ahvâlî'l-Buldân Fî Memâlik-i Devlet-i Âl-i Osmân*, Ankara Millî Kütüphanesi, 06 Hk 782.

İBB. Atatürk Kitaplığı, O. E. 1370.

İBB. Atatürk Kitaplığı, *Aydın Haritası*, Hrt_000933.

ŞEMSEDDİN SÂMÎ, *Kâmûs-ı Türkî, Birinci Cild*, İkdâm Matbaası, Dersaadet 1317.

....., *Kâmûs-ı Türkî, İkinci Cild*, İkdâm Matbaası, Dersaadet 1318.

C. ARAŞTIRMA-İNCELEME

1967 *Aydın İl Yıllığı*, Ticaret Matbaacılık, T.A.Ş. İzmir.

AYDIN, Mahir, *Sultan II. Mahmud Döneminde Yapılan Nüfus Tahrirleri*, Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri, 28-30 Haziran 1989, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1990, ss. 81-106.

BARKAN, Ömer Lütfi, *Türkiye'de İmparatorluk Devirlerinin Büyük Nüfus ve Arâzi Tahrirleri ve Hâkâna Mahsus İstatistik Defterleri I*, İÜİFM. İstanbul 1941, ss. 20-59.

BOSTAN, İdris, *"Ahıska"*, TDVİA. c. 1, İstanbul 1988.

....., *"Korfu"*, TDVİA. c. 26, Ankara 2002.

BURSALI MEHMED TÂHİR, *Aydın Vilâyetine Mensûb Meşâyih, Ulemâ, Şuarâ, Müverrihîn ve Etıbbânın Terâcîm-i Ahvâli*, Hızr: M. Akif Erdoğru, Akademi Kitabevi, İzmir 1994.

CEVDET PAŞA, *Tezâkir*, 21-39, Yay. Ord. Prof. Cavid Baysun, TTK. Basımevi, 2. Baskı, Ankara 1986.

DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara 1993.

GÖYÜNÇ, Nejat, *Hane Deyimi Hakkında*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi, Sayı 32, Edebiyat Fakültesi Matbaası, [Ord. Prof. İ. Hakki Uzunçarşılı Hâtıra Sayısı] İstanbul 1979, ss. 331-348.

GÜNEŞ, Mehmet, *Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımları ve Bu Sayımları İçeren Kayıtların Tahlili*, Akademik Bakış, c. 8, Sayı 14, Kış 2014, ss. 221-240.

KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı*, BDIEM. Ankara 1995.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S. 1830 Nüfus Sayımına Göre Menteşe Sancağı'nda Hâne Nüfusu, *Osmanlı Araştırmaları XIII*, İstanbul 2003, ss. 75-92.

ÖZ, Mehmet, *"Tahrîr"*, TDVİA. c. 39, İstanbul 2010.

SAKAOĞLU, Necdet, *Tanzimattan Cumhuriyete Tarih Sözlüğü*, İletişim Yay. İstanbul 1985.

SEZEN, Tahir, *Osmanlı Yer Adları*, Ankara 2017.

SÜMER, Faruk, *Yabanlu Pazarı, Selçuklular Devrinde Milletlerarası Büyük Bir Fuar*, TDAV. Yay. İstanbul 1985.

ŞEŞEN, Ramazan, *"Buhâra"*, TDVİA. c. 6, İstanbul 1992.

TEKİN, Saadet, *Tanzimattan Cumhuriyete Nazilli*, DEÜ. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Dnş: Doç. Dr. Sabri Sürgevil, Doktora Tezi, İzmir 1997.

TELCİ, Cahit, *Aydın Livâsının Nüfusu Hakkında H. 1261/ M. 1845 Târihli Bir Defter*, TİD. Sayı 1, Temmuz 2006, ss. 165-198.

TEXIER, Charles, *Küçük Asya, Coğrafyası, Târihi ve Arkeolojisi, İkinci Cilt*, Çev. Ali Suat, Latin Harflerine Aktaran: Prof. Dr. Kâzım Yaşar Kopraran, Sadeleştiren: Yard. Doç. Dr. Musa Yıldız, Ankara 2002.

TOPÇU, Ahmet Semih, *Bozdoğan-Nazilli Nüfus Defterleri -H. 1246- Örneğinde Ege Nüfus Yapısı*, Uşak Üniversitesi SBE. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Dnş: Yrd. Doç. Dr. Hasan Akdağ, Uşak 2015.

TUKİN, Cemal, *"Girit"*, TDVİA. c. 14, İstanbul 1996.

ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta 1997.

....., *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Paradigma Yay. İstanbul 2011.